

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00
F: 01 369 59 01
E: gp.mk@gov.si
www.mk.gov.si

**OSNUTEK ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O
RESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA ZA KULTURO**
-nelektorirano besedilo

Ljubljana, junij 2015

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA
ZA KULTURO

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07- uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13; v nadaljevanju: ZUJIK) je temeljni zakon na področju kulture. Pri njegovem izvajanju so bile ugotovljene nekatere administrativne ovire in bremena, ki bi jih bilo mogoče odpraviti z manjšimi spremembami in dopolnitvami zakona ter natančnejšo določitev in dopolnitvijo nekaterih pravnih institutov. Na področju poklicne pokojnine baletnih plesalcev in samozaposlenih v kulturi pa so potrebne nekatere spremembe in dopolnitve, ki jim dodo dajale večjo socialno varnost, izhajajoč iz njihovega dela in danega prispevka h kulturi.

a) Podajanje mnenj k strateškim načrtom javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov

Javnih zavodi, javni skladi in javne agencije morajo imeti za udejanjanje javnega interesa, zaradi katerega so ustanovljeni, veljavne strateške načrte, saj lahko le tako trajno in nemoteno zagotavljajo kulturne dobrine, ki so v javnem interesu. Predhodno mnenje k strateškim načrtom poda ustanovitelj, v primerih javnih zavodov pa poleg ustanoviteljev tudi njihovi financerji, ki niso njihovi ustanovitelji.

Ko je ustanovitelj Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice izvaja Vlada RS, med katere spada tudi izdaja predhodnih mnenj k strateškim načrtom. Strateški načrt je dokument vsebinske narave, katerega ustreznost dejansko že ugotavlja ministrstvo, pristojno za kulturo. Po sedaj veljavnemu zakonu ministrstvo, na podlagi ugotovljene ustreznosti strateškega načrta, le tega posreduje v soglasje Vladi RS. Glede na navedeno in na dejstvo, da ustanovitelj oziroma v njegovem imenu Vlada RS v skladu s predpisi s področja javnih agencij in javnih skladov že sprejema oziroma daje soglasja k programu dela, finančnemu načrtu, letnemu programu dela in drugim poročilom, gre za podaljševanje postopkov in dodatna administrativna bremena in birokracije. Postopek je iz enakih razlogov prav tako neutemeljeno dolg pri izdajanju predhodnih mnenj k strateškim načrtom javnih zavodov. Saj tudi v primeru, ko je ustanoviteljica javnega zavoda Republika Slovenija in ustanoviteljske pravice izvaja Vlada RS, ministrstvo, pristojno za kulturo, tisto, ki vsebinsko pripravlja predhodno mnenje, sprejme pa ga vlada.

K strateškim načrtom javnih zavodov se poleg predhodnega mnenja ustanovitelja zahteva tudi predhodno mnenje financerja. Zakon ne opredeljuje, kateri financerji podajo predhodno mnenje. Tako mora javni zavod pridobiti predhodno mnenje vseh financerjev, ne glede na to, koliko sredstev namenijo posameznemu javnemu zavodu. S tem so se v postopkih pridobivanja predhodnega mnenja pri sprejemanju strateških načrtov lokalnih javnih zavodov pojavile dodatne težave. Poleg občin ustanoviteljic, ki niso bile odzivne in niso podale predhodnih mnenj k strateškim načrtom, so bile neodzivne tudi občine pogodbene partnerice javnih zavodov. Občinski javni zavodi so financirani oziroma imajo pogodbe o financiranju lahko sklenjene tudi s 15 občinami, ki niso ustanoviteljice in je njihov delež financiranja minimalen (npr. pod 2 %).

Veljavni zakon tudi ne določa roka za podajo predhodnih mnenj ustanovitelja in financerja, kar dodatno povzroča njihovo, sicer neutemeljeno, neodzivnost. Nesprejetje strateškega načrta, pa je razlog za razrešitev direktorja javnega zavoda.

b) Evidenca javnih zavodov na področju kulture

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi na podlagi 30. člena ZUJIK evidenco javnih zavodov s

področja kulture. Pri vodenju le-te so se pokazale pomanjkljivosti zaradi nedorečene opredelitve, kateri javni zavodi se vpisujejo v evidenco, načina zbiranja osebnih podatkov ter sporočanja podatkov s strani ustanoviteljev oziroma javnih zavodov samih.

Za izvajanje kulturne dejavnosti so registrirani tudi javni zavodi, ki niso ustanovljeni v skladu z določbami ZUJIK, temveč na podlagi Zakona o zavodih oziroma v skladu z zakoni, ki urejajo druga področja. V poslovnem registru so tako pod dejavnost kulture vpisani tudi javni zavodi, ki ne delujejo na podlagi ZUJIK. Zato je potrebno izrecno določilo, po katerem bo nedvoumno jasno, da se v evidenco javnih zavodov s področja kulture vpisujejo le javni zavodi, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu z določbami ZUJIK.

Občine, kot ustanoviteljice javnih zavodov, objavljajo akte o ustanovitvi v različnih javnih glasilih lokalnih skupnosti. Nekateri občine ministrstva, pristojnega za kulturo o tem ne obveščajo. Prav tako organi ne sporočajo morebitnih sprememb, ki se nanašajo na spremembe aktov o ustanovitvi, podatkov o organih javnega zavoda in drugih sprememb, ki se vpisujejo v evidenco na podlagi Pravilnika o vodenju evidence javnih zavodov na področju kulture (Uradni list RS, št. 11/03), zato je treba določiti organe, ki morajo sporočiti podatke, kot tudi rok za posredovanje le-teh.

ZUJIK ne ureja evidence javnih zavodov v zadostni meri tudi z vidika varstva osebnih podatkov. Zakon, ki ureja varstvu osebnih podatkov določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon.

c) Usposabljanje članov svetov javnih zavodov s področja kulture

Na podlagi novele ZUJIK - E je ministrstvo, pristojno za kulturo, v letu 2014 izvajalo usposabljanja članov svetov javnih zavodov s področja kulture. Odzivi so bili sicer pozitivni, saj so člani svetov s tem pridobili dodatna vedenja, vendar pa so udeleženci izpostavili neustreznost v delu, ki se nanaša na vsakoletno ponovno usposabljanje.

Trenutna ureditev določa obvezno usposabljanje članov svetov javnih zavodov v prvih šestih mesecih od nastopa njihovega mandata in nato ponovno vsako leto. Na podlagi že izvedenih usposabljanj članov svetov javnih zavodov se ugotavlja, da zadostuje usposabljanje ob prvem njihovem imenovanju. Morebitne vsakoletne novosti v delovanju javnih zavodov s področja kulture niso tolikšne, da bi zahtevale vsakoletno usposabljanje, zato bi bila vsebina usposabljanj skoraj identična, kar bi pomenilo zgolj ponavljanje istih vsebin. Člani, ki so že bili na usposabljanjih pa lahko vsebine v naslednjih letih spremljajo tudi na spletni strani ministrstva za kulturo, ki gradiva in aktualne novosti redno objavlja. Poleg tega so o novostih, ki se nanašajo na delovanje javnih zavodov, obveščeni tudi javni zavodi, ki jih nato posredujejo članom sveta. V primeru potrebe po dodatnih izobraževanjih, zaradi večjih zakonodajnih spremembah, lahko ministrstvo organizira predstavitve tudi izven zakonsko določenega usposabljanja.

Članu sveta, ki se udeleži usposabljanja, se izda potrdilo o udeležbi, saj je neudeležba na usposabljanju razlog za odpoklic oziroma razrešitev. V ta namen mora ministrstvo voditi evidenco o vseh opravljenih usposabljanjih. Predpisati se mora način vodenja evidence in obdelavo osebnih podatkov v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, ki določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon.

d) Položaj samozaposlenih na področju kulture

Vpis v razvid samozaposlenih v kulturi

Samozaposleni v kulturi, ki opravlja različne dejavnosti s področja kulture, opredeljene v 4. členu ZUJIK, se lahko v razvid vpiše z več poklici. Zakon tega sedaj izrecno ne določa, zato je potrebno v izogib nejasnostim dopolniti praznino in izrecno določiti, da se lahko

posameznik registrira za več specializiranih poklicev hkrati.

Ustvarjalno delo je vezano na posameznika. Prav tako so pravice samozaposlenih v kulturi, ki jih lahko pridobijo na podlagi ZUJIK, vezane izključno na ustvarjalno delo posameznika, ki se ukvarja s samostojnim kulturnim poklicem. Narava njihovega samostojnega dela mora nedvoumno izhajati iz samega zakona. Samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih, zato se mora v izogib dvomom z zakonom to izrecno določiti. S tem se poudari tudi narava samozaposlenih v kulturi z vidika njihovega obravnavanja kot delojemalce in ne tudi delodajalce.

Samozaposleni v kulturi, ki je že bil vpisan v razvid in se po izbrisu želi ponovno vpisati za isti poklic, se ga ob ponovnem vpisu obravnava po postopku, kot da se vpisuje prvič. Postopke ob ponovnem vpisu bi bilo smiselno skrajšati z namenom odprave administrativnih ovir.

Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost

Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost se podeljuje za tri leta, z možnostjo neomejene ponovne podelitve, če delo samostojnega ustvarjalca na področju kulture pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih treh letih ali ko gre za poklice ali dejavnosti, ki jih je potrebno zaradi kadrovskega potreb v kulturi posebej podpirati (deficitarni poklic). Pred uveljavitvijo Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02) se je kulturni prispevek ugotavljal vsakih pet let. Ugotavlja se, da je glede na samo naravo ustvarjalnega dela in trenutno stanje na kulturnem trgu, obdobje ugotavljanja izjemnega kulturnega prispevka samozaposlenega vsake tri leta prekratko. Poleg tega mora samozaposleni v kulturi podati vlogo za ponovno priznanje pravice do plačila za socialno varnost iz državnega proračuna pred potekom treh let, da se mu pravica ne prekine. Ob upoštevanju dejstva, da mora samozaposleni v kulturi v tem času zbrati in pripraviti celotno dokumentacijo, ki jo priloži vlogi, se to triletno obdobje še skrajša.

Pravica do plačila prispevkov za starejše samozaposlene brez obnavljanja do upokojitve oziroma do izpolnitve pogojev za starostno upokožitev

V obdobju od leta 2010 do 2015 je bila pravica do plačila prispevkov za socialno varnost trajno dodeljena 114 samozaposlenim v kulturi. Trenutno ima to pravico 85 samozaposlenih v kulturi.

Od 85 upravičencev jih ima 48 pravico podeljeno po pogojih iz leta 2010, in sicer do dejanske upokožitve. Glede na to, da imajo ti upravičenci pravico do dejanske upokožitve, je obdobje upravičenosti le informativno in ne dokončno. Tako se pravica nekaterim ne more izteči pred letom 2022. Ostalih 37 upravičencev je pridobilo pravico po pogojih iz leta 2013, in sicer trajno do izpolnitve pogojev za starostno upokožitev. Nekaterim je pravica tako podeljena tudi do leta 2029.

Starostna struktura samozaposlenih glede na starost, na dan 1.5. 2015

	Število vpisanih	S pravico do plačila prispevkov za socialno varnost
mlajši od 40 let	1067	829
starejši od 40 let do 45	453	291
starejši od 45 let do 50	288	175
starejši od 50 let do 55	269	153
starejši od 55	300	171
SKUPAJ	2377	1619

Položaj samozaposlenih v kulturi

podatki, s katerimi razpolaga ministrstvo pristojno za kulturo, še vedno kažejo na izjemno slab položaj samozaposlenih v kulturi. Delujejo na majhnem in nestabilnem trgu, povpraševanje po njihovih storitvah je majhno ter njihove zaposlitvene možnosti minimalne. Na položaj samozaposlenih v kulturi vpliva tudi krčenje javnih sredstev za kulturo. Podatki o dohodkih samozaposlenih v kulturi za leto 2013, ki jih je Ministrstvo za kulturo pridobilo od Finančne uprave RS za potrebe ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenusa v letu 2014 za 2.423 samozaposlenih v kulturi, ki so rezidenti RS za davčne namene, praga minimalne letne plače, ki je za leto 2013 znašala 9.403,92 ni dosegalo 1551 samozaposlenih v kulturi. Praga povprečne letne plače, ki je za leto 2013 znašala 18.278,16 EUR, ni dosegalo 2145 samozaposlenih v kulturi.

Slab položaj samozaposlenih izhaja tudi iz neustreznega vrednotenja njihovega dela. Glede na naravo dela v kulturi, ki je projektno in mnogokrat vezano na naročnike, katerih javni kulturni projekti in kulturni programi so financirani iz javnih sredstev, bi moralo biti plačilo za delo ustrezno vrednoteno in primerljivo istovrstnemu delu plačanem v javnem sektorju kulture z določljivo minimalna višine plačila, primerljiva z delom zaposlenih v javnem sektorju.

e) Poklicno zavarovanje baletnih plesalcev

Na podlagi zadnje novele ZUJIK - E je baletnim plesalcem pripadla pravica, da s jim k dejanski zavarovalni dobi namesto četrtna obdobja prišteje polovica obdobja, v katerem so bili vključeni v zavarovanje. Vendar pa se je pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ob izvajanju te določbe postavila dilema, ali gre za posebno dobo v skladu z 29. točko 7. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B in 95/14 – ZUJF-C; ZPIZ-2), to je obdobje, ki se v skladu z ZPIZ-2 šteje v pokojninsko dobo ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe ne daje pravice do pokojnine; ali za dodano dobo iz poklicnega zavarovanja, ki jo ureja 202. člen ZPIZ-2, in na podlagi katere zavarovanci pridobijo pravico do poklicne pokojnine. Namen zadnje novele ZUJIK - E je bil ureditev dodane dobe iz poklicnega zavarovanja, kot ga opredeljuje 202. člen ZPIZ-2..

Po uveljavitvi ZUJIK - E se je podaljšalo le obdobje, ki se prišteje k zavarovalni dobi, ni pa se na njegovi podlagi uskladila prispevna stopnja poklicnega zavarovanja. Le ta bi se morala določiti v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja. Tako trenutna prispevna stopnja ostaja 9,25 %. To pa vpliva negativno na višino poklicne pokojnine. Zato je potrebno določiti višjo prispevno stopnjo, ki se lahko uredi tudi na ravni samega zakona.

Poleg navedenega poklicna pokojnina, ki jo ureja četrti odstavek 83. člena ZUJIK, vsebinsko ne spada med pravice do plačila prispevkov za socialno varnost samozaposlenim v kulturi, zato je v zakonu potrebno oblikovati novo samostojno poglavje. Posledica umestitve te pravice v 83. člen je bil amandma.

f) sofinanciranje projektov, ki so bili izbrani na razpisih na ravni EU

Pred zadnjo novelo ZUJIK - E je ministrstvo, pristojno za kulturo že izvajalo sofinanciranje projektov, ki so bili izbrani na razpisih na ravni EU (v okviru programov EU Kultura in MEDIA; od leta 2014 dalje sta oba nekdanja programa združena v program Ustvarjalna Evropa) s sklepanjem neposrednih pogodb (v skladu s 106. j členom Zakona o javnih financah), saj je vsebinski izbor projektov izvedla že Izvajalska agencija EU za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA). Kljub skrajšanem postopku s sklepanjem neposrednih pogodb je bilo poskrbljeno za transparentno in enakopravno obravnavo vseh izvajalcev, ki so uspešno kandidirali na ravni EU.

Zadnja novela ZUJIK je za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU, določila, da je

za sofinanciranje teh projektov potrebno izvesti javni poziv. S tem je prišlo do nepotrebnih dodatnih administrativnih bremen, saj se za financiranje enega projekta zahteva izpeljava dveh postopkov. V praksi se je pokazalo, da je postopek sedaj precej daljši in strankam nalaga dodatne obveznosti, dodeljene posamične vsote pa ne presegajo 5.000 EUR. Zaradi navedenega predlagamo sklepanje neposrednih pogodb, kot to omogoča ZJF.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Ključni cilj predlaganih sprememb je odprava pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob izvajanju zakona.

2.2 Načela

Načela predlagane novele zakona ne odstopajo od načel temeljnega Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Z nujnimi spremembami izvedbene narave se njihovo uresničevanje še nekoliko bolj operacionalizira.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

1. Na področju strateških načrtov javnih skladov in javnih agencij se predlagajo rešitve z namenom skrajšanja postopkov in odprave administrativnih ovir. Predlaga se, da k strateškim načrtom javnih agencij in javnih skladov, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija, poda mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo.

Določi se 45 dnevni rok, v katerem mora ustanovitelj podati predhodno mnenje k strateškemu načrtu, sicer se šteje, da je mnenje pozitivno.

2. Predlagane rešitve na področju javnih zavodov se nanašajo na strateške načrte javnih zavodov, evidenco javnih zavodov s področja kulture in usposabljanje članov svetov javnih zavodov.

Z zakonom se natančneje opredelijo javni zavodi, ki se vpisujejo v evidenco javnih zavodov s področja kulture. Določi se način vodenja evidence, podatki, ki se vpisujejo v evidenco ter uredi varstvo osebnih podatkov v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov. Z namenom zagotavljanja ažurnosti podatkov se določijo organi in rok za posredovanje podatkov v evidenco.

Za zagotavljanje hitrejše obravnave strateških načrtov, odprave administrativnih ovir in dodatne birokracije se predlaga, da k strateškim načrtom javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je država, poda mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo. Določi se rok, v katerem mora ustanovitelj ali večinski financer, ne glede na to ali je to občina ali država, podati predhodno mnenje v roku 45 dni, sicer se šteje, da je mnenje pozitivno. Predhodno mnenje k strateškemu načrtu poda le tisti financer, ki ni ustanovitelj javnega zavoda, katerega delež predstavlja največji delež javnih sredstev za izvajanje javne službe oziroma programa javnega zavoda.

Član sveta javnega zavoda se naj bi, na podlagi sprememb, udeležil usposabljanja le ob začetku nastopa prvega mandata in ne več vsako leto. Na zakonski ravni se opredeli način vodenja evidence o udeležbi na usposabljanjih in izdajo potrdil članom svetov javnih zavodov, ki se usposabljanj udeležijo.

3. Predlagane rešitve na področju samozaposlenih

Spremenijo in dopolnijo se nekatere določbe ZUJIK, ki se nanašajo na vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, in sicer:

- da se posameznik lahko registrira za opravljanje več specializiranih poklicev,
- da samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih oseb ter
- da se pri ponovnem vpisu v razvid posameznik, ki je že bil vpisan v razvid z istim specializiranim poklicem (ob pogoju, da je poklic pri ponovne vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena ZUJIK), preverja le pogoju, da posameznik ni uživalec pokojnine.

Uveljavi se ovrednotenje in določitev minimalnega plačila, do katerega naj bi bili upravičeni samozaposleni v kulturi, ki na podlagi pogodbe opravljajo delo za naročnika, financiranega iz javnih sredstev. Pri določitvi minimalnega plačila se naj bi upoštevala vrsta in obseg dela, ter plačilo za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju oziroma, če primerljivega delovnega mesta ni, do plačila določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti.

Obdobje priznavanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna (v nadaljevanju: prispevki za socialno varnost) se naj bi podaljšalo iz treh na pet let ter zvišala starostna meja za pridobitev trajne pravice in sicer, iz 50 na 55 let. Pri čemer bo samozaposleni to pravico pridobil brez preverjanja izjemnega kulturnega prispevka samozaposlenega v zadnjem petletnem obdobju. Ostal pa bo pogoju, da je imel samozaposleni v preteklosti to pravico priznано v skupnem obdobju 20 let, vključno z morebitno zaposlitvijo v javnem zavodu s področja kulture, kot to velja že sedaj.

4. Predlagane rešitve na področju poklicne pokojnine baletnih plesalcev

Namesto dosedanje ureditve po kateri se prispevna stopnja za poklicno zavarovanje določi v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja se prispevna stopnja določi na ravni samega zakona, in sicer v višini 12%.

Poleg poklicne pokojnine se baletnim plesalcem omogoča izbira, da lahko namesto koriščenja pravic iz naslova poklicne pokojnine, privarčevani znesek na osebnem računu dvignejo v enkratnem skupnem znesku.

5. Predlagane rešitve na področju financiranja projektov, izbranih pri institucijah zunaj Republike Slovenije

Zadnja novela ZUJIK je za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU, določila, da je za sofinanciranje teh projektov potrebno izvesti javni poziv. S tem je prišlo do nepotrebnih dodatnih administrativnih bremen, saj se za financiranje enega projekta zahteva izpeljava dveh postopkov. V praksi se je pokazalo, da je postopek sedaj precej daljši in strankam nalaga dodatne obveznosti, dodeljene posamične vsote pa ne presegajo 5.000 EUR. Zaradi navedenega se predlaga sklepanje neposrednih pogodb, kot to omogoča ZJF.

b) Način reševanja:

Vse ugotovljene pomanjkljivosti sedanje ureditve se rešujejo s predlaganim zakonom. Za izvajanje zakona bodo sprejeti naslednji podzakonski akti:

- akt o podrobnejši ureditvi usposabljanja evidence o izvedenih usposabljanjih članov sveta javnih zavodov,
- sprememba Uredbe o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12 in 28/14),
- spremembe Pravilnika o vodenju evidence javnih zavodov na področju kulture (Uradni list RS, št. 11/03).

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Zakon je usklajen z obstoječim pravnim redom Republike Slovenije in ni predmet usklajevanja slovenske pravne ureditve s pravnim redom EU in ni z njim v nasprotju.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Z dvigom višine prispevka poklicnega zavarovanja za baletne plesalce bo na letni ravni potrebno zagotoviti dodatna proračunska sredstva v okvirni višini 50.000,00 evrov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Dodatna sredstva se bodo zagotovila v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predplačila sofinanciranih projektov oziroma programov:

Evropska unija

Programi in projekti, izbrani v sofinanciranje pri Izvajalski agenciji Evropske komisije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo, v okviru Programa Kultura prejmejo do 70% odobrenih sredstev v vsakem koledarskem letu. Večletni projekti Sedmega okvirnega programa prejmejo za triletno obdobje ob začetku projekta 2/3 zneska celotnega sofinanciranja. V primeru petletnih programov je avansiranje urejeno po deležih – organizacija dobi 30% avans, ko poroča o stroških v vrednosti 70 % avansa, lahko zaprosi za novih 30% avansa (celotne vrednosti projekta), itd. V okviru Erasmus Mundus sklopa črpajo prijavitelji avans v vrednosti 70% projekta, za preostalih 30 % pa je možno zaprositi za avans, ko dokažeš, da si porabil že pridobljenih 70 %. Prav tako Evropska Kulturna Fundacija (ECF – European Cultural Foundation) deluje po principu 70% avansiranja sofinanciranih projektov.

Francija

Plačilo nosilcev kulturnih programov se izvaja v okviru predpisov, ki urejajo subvencije. Na splošno se plačilo izvede ob začetku projekta (en amont du projet), ali včasih (če je večja vsota) del izplačila ob začetku projekta in drugi del po končanju projekta. Subvencije, ki jih dobijo izvajalci s strani ministrstva niso namenjena zgolj projektom temveč tudi samemu delovanju. Subvencijo s strani ministrstva pridobijo na začetku leta. Poleg tega lahko dobijo posebne subvencije, povezane s konkretnim določenim projektom. V slednjem primeru lahko prejmejo subvencijo v dveh delih (del pred začetkom in del po zaključku projekta), ali celotno subvencijo že pred začetkom projekta.

Hrvaška

Hrvaško kulturno ministrstvo že več let finančno podpira sodelovanje hrvaških institucij s področja kulture oziroma hrvaških partnerjev v programu EU Kultura. S tem namenom je bil sprejet Pravilnik o sofinanciranju projektov, odobrenih v okviru programa za kulturo Evropske unije Kultura 2007-2013, na podlagi katerega ministrstvo za kulturo financira projekte oziroma aktivnosti hrvaških projektnih partnerjev, ki sodelujejo v odobrenih projektih EU Kultura.

Samozaposleni na področju kulture:

Nemčija:

Najpomembnejši zakon, ki ureja področje samozaposlenih v kulturi, je zakon o socialnem zavarovanju umetnikov (KSVG), po katerem so samostojni kulturni delavci in novinarji vključeni v sistem obveznega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja ter zavarovanja za varstvo starejših (old-age care). Ustanovljen je bil poseben sistem zavarovanja, Künstlersozialkasse (KSK). Prispevke v KSK plačujejo umetniki (50 %), država (20 %) in uporabniki, t.j. poslovni subjekti, ki redno tržijo umetniška dela in storitve (30 %). Med takšne uporabnike sodijo založniške in časopisne hiše, fotografske in marketinške agencije, gledališča, orkestri, zbori, organizatorji dogodkov, izdajatelji televizijskega in radijskega programa, producenti glasbenih in AV vsebin, muzeji, galerije, cirkusi, ustanove za usposabljanje umetnikov, itd. Prispevek uporabnikov vsako leto določi KSK, zbirajo pa jih s pavšalnim odstotkom plačila na vse honorarje izplačane umetnikom. Samostojni kulturni delavci so obvezno vključeni v KSK. Da se vključijo v ta zavarovalni sistem, morajo dokazati, da so samozaposleni in da s svojim ustvarjalnim delom zaslužijo določen znesek. Slednje pravilo ne velja za mlade umetnike (do 3 let po diplomi).

Avstrija:

Z uveljavitvijo Zakona o socialnem zavarovanju umetnikov (Künstler-sozialversicherungs-fondsgesetz), se svobodni umetniki obravnavajo podobno kot drugi samozaposleni, kar pomeni, da morajo plačevati prispevke za socialno zavarovanje, če njihov letni zaslužek presega določen znesek. Z istim zakonom je bil ustanovljen tudi sklad socialnega zavarovanja za umetnike (Künstlersozialversicherungs-Fonds), ki umetnikom omogoča prejemanje dodatka za socialno zavarovanje. Umetniki, ki prejema ta dodatek, morajo izpolnjevati posebne pogoje oz. jih mora izbrati posebna komisija. Vsako leto prejema ta dodatek od 4.500 do 5.000 umetnikov. 20 % umetnikov dodatka ne prejema, ker so njihovi zaslužki prenizki in ravno zato je sistem v Avstriji naletel na veliko kritik s strani umetnikov in njihovih združenj.

Irska:

Irska nima posebne ureditve socialnega zavarovanja za umetnike, temveč zanje velja splošen sistem socialne varnosti. Umetniki, ki so registrirani kot samozaposleni lahko zaprosijo za dodatek za iskalce zaposlitve (stopnja v letu 2011: 188,00 EUR na teden za eno osebo), če njihov dohodek oziroma premoženjsko stanje pade pod socialno raven in če aktivno iščejo delo. To predstavlja težave za umetnike, ki so lahko pozvani, da sprejmejo tudi delo, ki ni umetniško. Kot najpomembnejši zakon za področje samozaposlenih v kulturi, je bil zakon o financah (Finance Act) iz leta 1969, ki je uvedel davčno izjemo za umetnike ustvarjalce. To pomeni, da so pisatelji, skladatelji in likovni umetniki oproščeni plačila dohodnine od zaslužka, ki ga pridobijo s prodajo originalnih in ustvarjalnih del z umetniško vrednostjo. Irski Arts Council in ministrstvo za kulturo sta ob soglasju ministrstva za finance oblikovala smernice za ugotavljanje originalnosti in ustvarjalnosti določenega dela ter njegove umetniške vrednosti. Uradniki davčnih uprav, ki se lahko o odločitvah v zvezi z odobritvijo davčne oprostitve posvetujejo tudi s telesi kot je Arts Council, odločajo o davčnih izjemah za dela v naslednjih kategorijah: knjige oz. druga pisna dela, igre, glasbena dela, slike in kipi.

V zvezi z drugimi predlaganimi spremembami ne razpolagamo s podatki o ureditvi v drugih državah članicah EU, ker so specifične v našem pravnem redu.

Zakon ni predmet usklajevanja slovenske pravne ureditve s pravnim redom Evropske unije in ni z njim v nasprotju.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Novela zakona ne bo imela posledic na področju poslovanja javne uprave in pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Novela zakona ne uvaja novih upravnih postopkov in ne bo imela drugih negativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov. Bo pa s poenostavitvijo postopkov vplivala na ekonomičnost in hitrost postopkov oziroma reševanja zadev.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Novela zakona ne prinaša neposrednih posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Novela zakona ne prinaša neposrednih posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Novela zakona bo imela pozitiven vpliv na socialni položaj samozaposlenih in zaposlenih v kulturi.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne uvaja novih dokumentov razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejeta novela zakona bo predstavljena na spletnih straneh Ministrstva za kulturo, ki bo tudi spremljalo njeno izvajanje.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13) se v 22. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Če je ustanovitelj javnega sklada oziroma javne agencije država, poda predhodno mnenje k strateškemu načrtu ministrstvo, pristojno za kulturo. Če ustanovitelj k strateškemu načrtu ne poda predhodnega mnenja v roku 45 dni od njegovega prejema, se šteje, da je mnenje pozitivno.«.

2. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Javni zavodi na področju kulture, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu s tem zakonom, morajo biti vpisani v evidenco, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za kulturo. Način vodenja in podatke, ki se vpisujejo v evidenco, podrobneje določi minister. V evidenco se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in rojstni podatki zastopnikov, članov svetov in članov strokovnih svetov javnega zavoda. Vsi podatki, vpisani v evidenco, so javni, razen osebnih podatkov, ki se nanašajo na rojstne podatke in podatke o prebivališču. Ministrstvo lahko osebne podatke iz evidence obdeluje samo za vodenje evidence in izvajanje drugih nalog v skladu s tem zakonom ter za statistične namene.

Predlog za vpis ali izbris javnega zavoda iz evidence poda ustanovitelj najkasneje v roku 15 dni po registraciji. Ob prijavi ustanovitelj predloži vse zahtevane podatke, akt o ustanovitvi ter sklepe o imenovanju. Zakoniti zastopnik javnega zavoda mora obvestiti ministrstvo o spremembi podatki, ki se vpisujejo v evidenco, najkasneje v roku 15 dni od nastale spremembe. Obvestilu o spremembi morajo biti priložene listine, na podlagi katerih je spremembe nastala.«.

3. člen

V četrtem odstavku 35. člena se pred besedo »financer« doda beseda »večinski«.

Peti odstavek 35. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Če je ustanovitelj javnega zavoda država, poda predhodno mnenje k strateškemu načrtu ministrstvo, pristojno za kulturo. Če ustanovitelj ali večinski financer ne poda predhodnega mnenja k strateškemu načrtu v roku 45 dni od njegovega prejema se šteje, da je mnenje pozitivno. Večinski financer javnega zavoda je lokalna skupnost ali država, ki zagotavlja največji delež javnih sredstev za izvajanje javne službe oziroma program javnega zavoda in hkrati ni njegova ustanoviteljica.«.

4. člen

Tretji odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Član sveta se mora v šestih mesecih od nastopa mandata udeležiti programa usposabljanja, katerega vsebino, obseg in način izvedbe določi minister. Če je oseba kasneje ponovno imenovana za člana sveta istega ali drugega javnega zavoda se šteje, da ima opravljeno usposabljanje. Člana sveta, ki se programa usposabljanja ne udeleži v skladu s tem členom, se razreši oziroma odpokliče. Ministrstvo, pristojno za kulturo vodi evidenco o udeležencih programa. Način vodenja in podatke, ki se vpisujejo v evidenco, podrobneje določi minister. V evidenco se vpisujejo tudi naslednji osebni podatki: ime in priimek, rojstni podatki, prebivališče in elektronski naslov udeleženca programa usposabljanja. Ministrstvo lahko osebne podatke obdeluje samo za vodenje evidence, izdajo potrdil o udeležbi in izvajanje drugih nalog v zvezi usposabljanjem ter za statistične namene.«.

5. člen

Naslov 82. člena se spremeni, tako da se glasi:

»(vpis v razvid samozaposlenih v kulturi)«.

V drugem odstavku 82. člena se dodata nov drugi in tretji stavek, ki se glasita: »Posameznik se lahko registrira za opravljanje več specializiranih poklicev. Samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih oseb.«.

Doda se nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»Posamezniku, ki je že bil vpisan v razvid in po izbrisu iz razvida ponovno poda vlogo za vpis z istim specializiranim poklicem in je ta poklic ob ponovnem vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena tega zakona, se ponovno preveri le pogoj, da posameznik ni uživalec pokojnine.«.

6. člen

Za 82.a členom se dodat novi 82.b člen, ki se glasi:

»82.b člen

(vrednotenje dela)

Samozaposleni v kulturi, ki na podlagi pogodbe opravlja delo za naročnika, ki se financira iz javnih sredstev, ima pravico do plačila, upoštevajoč vrsto in obseg dela, ki ne sme biti nižje od najnižjega plačilnega razreda za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju oziroma, če primerljivega delovnega mesta ni, do plačila določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti.

Pogodba, v kateri višina plačila ni določena v skladu s prejšnjim odstavkom, je nična.«.

7. člen

V prvem odstavku 83. člena se besedi »pokojninske osnove« nadomestita z »zavarovalne osnove za samozaposlene« ter beseda »treh« z »petih«.

V drugem odstavku se besedi »tri leta« nadomestita s »pet let«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se samozaposlenemu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 55 let in mu je bila priznana pravica do plačila prispevkov iz državnega proračuna v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje vštevata tudi čas zaposlitve v javnih zavodih s področja kulture, prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost vse do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine.«.

Četrty odstavek se črta.

8. člen

Za 92. členom se doda novo 5. podpoglavje in nova 92.a in 92.b člen, ki se glasijo:

»5. Pravice iz poklicnega zavarovanja

92.a člen

(poklicno zavarovanje baletnih plesalcev)

»Za pravice in obveznosti baletnih plesalcev iz pokojninskega zavarovanja veljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kolikor ta zakon ne določa drugače. Baletnemu plesalcu, ki je bil vključen v poklicno zavarovanje iz naslova zaposlitve na delovnem mestu baletnega plesalca, se za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do poklicne pokojnine,

predčasne pokojnine ali starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja, k dejanski zavarovalni dobi, za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do poklicne pokojnine, predčasne pokojnine ali starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, doda polovica obdobja, v katerem je bil vključen v poklicno zavarovanje. Dodana doba iz prejšnjega odstavka pomeni dodano dobo iz poklicnega zavarovanja, ki jo ureja 202. člen ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B in 95/14 – ZUJF-C) in na podlagi katere zavarovanci pridobijo pravico do poklicne pokojnine.

Višina prispevne stopnje za poklicno zavarovanje znaša 12 % od osnove. Osnova za plačilo prispevkov za poklicno zavarovanje je plača oziroma nadomestilo plače baletnega plesalca.

Baletnemu plesalcu, ki se ne more poklicno upokojiti, ker sredstva na njegovem osebnem računu ne zadostujejo za izplačevanje poklicne pokojnine, manjkajoča sredstva zagotovi Republika Slovenija.

Baletnemu plesalcu, ki je ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi prejel odpravnino, se za znesek te odpravnine znižajo sredstva, ki jih Republika Slovenija zagotovi za izplačevanje poklicne pokojnine.

Višina poklicne pokojnine se določi na podlagi zbranih sredstev, skladno z določbami veljavnega pokojninskega načrta poklicnega zavarovanja.

92.b člen

(izplačilo v enkratnem znesku)

Ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje ima baletni plesalec, ki ne namerava uveljavljati poklicne pokojnine, ob prenehanju delovnega razmerja pravico zahtevati, da se mu sredstva, ki jih ima na računu pri skladu, izplačajo v enkratnem znesku. V tem primeru zavarovanec ni upravičen do drugih pravic iz naslova poklicnega zavarovanja.«.

9. člen

102.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»Javnim zavodom in drugim kulturnim izvajalcem se lahko, ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo financiranje oziroma sklepanje pogodb v javnem interesu, javna sredstva dodelijo na podlagi neposredne pogodbe, če je predmet sofinanciranja kulturni projekt ali kulturni program, ki je sofinanciran iz proračuna Evropske unije in je bil izbran na javnem razpisu, ki ga je izvedla institucija zunaj Republike Slovenije.«.

Prehodni in končna določba

10. člen

Osebe, ki so ob uveljavitvi tega zakona zaposlene na delovnem mestu baletnega plesalca, imajo pravico do vplačila prispevka za poklicno zavarovanje po 12 % prispevni stopnji od uveljavitve tega zakona dalje.

11. člen

Postopki za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi in postopki za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po predpisih, ki so za vlagatelja ugodnejši.

12. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.:

Ljubljana, dne

EPA

I. OBRAZLOŽITEV

1. členu

Javnih skladi in javne agencij morajo sprejeti strateške načrte, h katerim ustanovitelj poda predhodno mnenje. Če je ustanovitelj Republika Slovenija, poda predhodno mnenje Vlada Republike Slovenije. Z dopolnitvijo 22. člena Zakona o Uresničevanju javnega interesa za kulturo (v nadaljevanju: ZUJIK) se z namenom zagotovitve hitrejše obravnave strateških načrtov, odprave administrativnih ovir in dodatne birokracije predlaga, da k strateškemu načrtu, ko je ustanoviteljica javnega sklada ali javne agencije Republika Slovenija, poda predhodno mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo.

Z namenom pospešitve postopka in zagotavljanja pravočasnega sprejemanja strateških načrtov se določi 45 dnevni rok, v katerem mora ustanovitelj podati predhodno mnenje k strateškemu načrtu, sicer se šteje, da je mnenje pozitivno.

2. členu

S spremembo 30. člena ZUJIK se jasneje opredelijo javni zavodi, ki se vpisujejo v evidenco javnih zavodov s področja kulture. In sicer je evidenca namenjena le tistim javnim zavodom, ki so ustanovljeni in delujejo v skladu z določbami ZUJIK.

Način vodenja razvida bo še nadalje urejal podzakonski akt, se pa na ravni zakona, v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov določi, kateri osebni podatki se vpisujejo v evidenco, obseg njihove uporabe ter zagotavljanje njihovega varovanja.

Z namenom zagotavljanja ažurnosti vpisanih podatkov se določijo organi, ki so zavezani sporočati podatke, kot tudi 15 dnevni rok za njihovo posredovanje.

3. členu

Javni zavod mora v skladu ZUJIK pridobiti k strateškemu načrtu predhodno mnenje ustanovitelja. Posledica nesprejetja strateškega načrta pa je razlog za razrešitev direktorja.

Če je ustanoviteljica javnega zavoda Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice izvaja Vlada RS. Strateški načrt je dokument vsebinske narave, katerega ustreznost in skladnost s predpisi ugotavlja ministrstvo, pristojno za kulturo, mnenje pa poda Vlada RS. Z namenom zagotovitve hitrejše obravnave strateških načrtov, odprave administrativnih ovir in dodatne birokracije se predlaga, da k strateškemu načrtu javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je država, poda mnenje ministrstvo, pristojno za kulturo.

Z namenom pospešitve postopka in zagotavljanja pravočasnega sprejemanja strateških načrtov tako državnih, kot občinskih javnih zavodov, se predlaga določitev roka, v katerem mora ustanovitelj ali večinski financer, podati predhodno mnenje. Če mnenje v roku 45 dni ni podano, se šteje, da je mnenje pozitivno.

Občinski javni zavodi so financirani oziroma imajo pogodbe o financiranju lahko sklenjene tudi s 15 občinami, ki niso ustanoviteljice in je njihov delež financiranja minimalen (npr. pod 2 %). Predlaga se, da poda predhodno mnenje k strateškemu načrtu javnega zavoda tista občina, ki ni ustanoviteljica javnega zavoda, vendar njen delež financiranja predstavlja največji delež. Enako se predlaga tudi za primere, kadar največji delež javnih sredstev prispeva država.

4. členu

Na podlagi že izvedenih usposabljanj članov javnih zavodov se ugotavlja, da zadostuje usposabljanje članov svetov, ko so prvič imenovani za člana sveta javnega zavoda na področju kulture.

Članu sveta, ki se udeleži usposabljanja, se izda potrdilo o udeležbi, saj je neudeležba razlog za odpoklic. Iz istega razloga ministrstvo vodi evidenco o vseh opravljenih usposabljanjih. Zato člen določa vodenje evidence o udeležencih. Način vodenja evidence bo podrobneje uredil podzakonski akt, na ravni zakona pa se, v skladu s predpisi s področja varstva osebnih podatkov določa, kateri osebni podatki se vpisujejo v evidenco, obseg njihove uporabe ter zagotavljanje njihovega varovanja.

5. členu

Naslov člena se zaradi preglednosti skrajša.

Člen izrecno določa, da lahko posameznik opravlja različne dejavnosti s področja kulture, ki so opredeljena v 4. členu ZUJIK in se registrira za več poklicev, česar zakon doslej ni urejal. Z namenom odprave nejasnosti se določi, da se lahko posameznik registrira za več specializiranih poklicev hkrati.

Ustvarjalno delo je vezano na posameznika. Prav tako pravice samozaposlenih v kulturi, ki jih lahko pridobijo na podlagi ZUJIK, so vezane izključno na ustvarjalno delo posameznika, ki se ukvarja s samostojnim kulturnim poklicem. Narava njihovega samostojnega dela mora nedvoumno izhajati iz samega zakona. Samozaposleni v kulturi ne more zaposlovati drugih, zato se mora v izogib dvomom z zakonom to izrecno določiti.

Z novim sedmim odstavkom se skrajšuje postopek vpisa v razvid samozaposlenih v primerih, ko posameznik po izbrisu iz razvida ponovno poda vlogo za vpis z istim specializiranim poklicem za katerega je že bil registriran in je ta poklic ob ponovnem vpisu opredeljen v uredbi iz 86. člena zakona.

6. členu

Slab položaj samozaposlenih izhaja tudi iz neustreznega vrednotenja njihovega dela, zato se z novim 82.b členom predlaga določitev minimalnega plačila, do katerega naj bi bili upravičeni samozaposleni v kulturi, ki na podlagi pogodbe opravljajo delo za naročnika financiranega iz javnih sredstev. Pri določitvi minimalnega plačila se naj bi upoštevala vrsta in obseg dela, ter plačilo za primerljivo delovno mesto v sistemu plač v javnem sektorju oziroma, če primerljivega delovnega mesta ni, do plačila določenega s kolektivno pogodbo primerljive dejavnosti.

7. členu

Sprememba prvega odstavka 83. člen ZUJIK pomeni terminološko usklajitev z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12 in 39/13); v nadaljevanju: ZPIZ-2).

Podaljša se obdobje priznavanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna (v nadaljevanju: prispevki za socialno varnost) iz treh na pet let.

S predlagano spremembo bo samozaposleni v kulturi, ki je dopolni starost 55 let pridobil pravico do plačila prispevkov za socialno varnost do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, pri čemer se bo ugotavljal le starostni pogoj in preteklo trajanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, ne pa tudi izjemen kulturni prispevek samozaposlenega v zadnjem petletnem obdobju.

Poklicna pokojnina, ki jo ureja četrti odstavek 83. člena vsebinsko ne spada med pravice do plačila prispevkov za socialno varnost samozaposlenim v kulturi, zato se na tem mestu črta ter ustrezno dopolni in prestavi v novo 5. podpoglavje VII. poglavja ZUJIK.

8. členu

Poklicno zavarovanje baletnih plesalcev, ki je bilo doslej urejeno v 83. členu ZUJIK se uredi v novem 5. podpoglavju VII. poglavja. Člen se nekoliko terminološko dopolni v skladu z ZPIZ-2.

Namesto dosedanje ureditve, po kateri se prispevna stopnja za poklicno zavarovanje določi v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja, se prispevna stopnja določi na ravni samega zakona, in sicer v višini 12%.

Poleg poklicne pokojnine se baletnim plesalcem omogoča izbira, da lahko namesto koriščenja pravic iz naslova poklicne pokojnine, privarčevani znesek na osebnem računu dvignejo v enkratnem skupnem znesku.

9. členu

Pred zadnjo novelo ZUJIK-E je ministrstvo, pristojno za kulturo že izvajalo sofinanciranje projektov, ki so bili izbrani na razpisih na ravni EU (v okviru programov EU Kultura in MEDIA; od leta 2014 dalje sta oba nekdanja programa združena v program Ustvarjalna Evropa) s sklepanjem neposrednih pogodb (kar omogoča 106.j člen Zakona o javnih financah), saj je vsebinski izbor projektov izvedla že Izvajalska agencija EU za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA). Kljub skrajšanem postopku s sklepanjem neposrednih pogodb je bilo poskrbljeno za transparentno in enakopravno obravnavo vseh izvajalcev, ki so uspešno kandidirali na ravni EU.

Zadnja novela ZUJIK je za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU, določila, da je za sofinanciranje teh projektov potrebno izvesti javni poziv. S tem je prišlo do nepotrebnih dodatnih administrativnih bremen, saj se za financiranje enega projekta zahteva izpeljava dveh postopkov. V praksi se je pokazalo, da je postopek sedaj precej daljši in strankam nalaga dodatne obveznosti, dodeljene posamične vsote pa ne presegajo 5.000 EUR. Zaradi navedenega predlagamo sklepanje neposrednih pogodb, kot to omogoča ZJF.

10. členu

Predhodna določba ureja uveljavitev zvišane stopnje prispevka za poklicno zavarovanje baletnih plesalcev po 12 % prispevni stopnji.

11. členu

Postopki za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi in postopki za priznanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna, začetni pred uveljavitvijo zakona, se bodo obravnavali različno, vendar na način, ki bo za posameznega vlagatelja ugodnejši.

12. členu

Člen določa začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

22. člen

(nosilec javnega interesa)

Javni interes iz 8. člena tega zakona uresničujejo država in lokalne skupnosti samostojno ali pa ustanovijo za izvajanje posamičnih nalog javne sklade ali javne agencije.

Nosilci javnega interesa delujejo na podlagi zakonodaje, nacionalnega oziroma lokalnega programa za kulturo, strateškega načrta, programa dela ter letnega izvedbenega načrta, ki obsega finančni načrt z obrazložitvijo.

Javna agencija in javni sklad morata imeti strateški načrt za obdobje petih let, pri čemer lahko načrt vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt obsega programske usmeritve, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter kadrovske načrt. Javna agencija oziroma javni sklad mora k strateškemu načrtu pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja. Strateški načrt sprejme direktor javne agencije oziroma javnega sklada s soglasjem sveta javne agencije oziroma nadzornega sveta javnega sklada. Če direktor ne sprejme strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega, je to razlog za njegovo razrešitev.

30. člen

(evidenca javnih zavodov na področju kulture)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi evidenco javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovila država, lokalne skupnosti ali druge osebe javnega prava. Podatke, ki se vpisujejo v evidenco in način obveščanja ministrstva, podrobneje določi minister.

35. člen

(naloge direktorja)

Naloge direktorja so:

- organizira delo javnega zavoda,
- sprejema strateški načrt,
- sprejema program dela,
- sprejema akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu,
- sprejema akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju, reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu,
- sprejema kadrovske načrt,
- sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja,
- sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda,
- poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda,
- pripravi letno poročilo,
- sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima,
- in druge naloge, določene z ustanovitvenim aktom.

K aktom iz druge, tretje, četrte, pete, šeste, sedme in enajste alineje prejšnjega odstavka daje soglasje svet javnega zavoda.

Strateški načrt iz prvega odstavka tega člena je dokument srednjeročnega razvojnega načrtovanja, ki upošteva cilje in prioritete nacionalnega oziroma lokalnega programa za kulturo, program dela pa je njegov letni izvedbeni načrt, katerega sestavni del je finančni načrt.

Strateški načrt se sprejme za obdobje petih let, pri čemer lahko vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt javnega zavoda obsega programske usmeritve in predviden obseg programa, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter podlage za kadrovske načrt, ki vključujejo tudi predvidene zunanje sodelavce. K strateškemu načrtu je treba pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in financerja javnega zavoda. Če direktor ne sprejme strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega, je to razlog za njegovo razrešitev.

Financer javnega zavoda je lokalna skupnost ali država, ki financira javni zavod in hkrati ni njegova ustanoviteljica.

42. člen

(svet)

Javni zavod ima svet, ki ga sestavljajo predstavniki ustanovitelja, ki jih izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev imenuje ustanovitelj, in predstavniki delavcev zavoda, ki imajo najmanj enega člana in največ do ene tretjine članov v svetu zavoda.

Svet ima naslednje naloge:

- nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda,
- predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja,
- ocenjuje delo direktorja,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnem načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- odloča o pritožbah delavcev, ki se nanašajo na pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz delovnega razmerja,
- opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda.

Član sveta se mora vsako leto udeležiti programa usposabljanja, katerega vsebino, obseg in način izvedbe določi minister. Usposabljanje izvaja ministrstvo, pristojno za kulturo. Član sveta se mora prvega usposabljanja udeležiti najpozneje v roku šestih mesecev od nastopa mandata. Člana sveta, ki se programa usposabljanja ne udeleži v skladu s tem členom, se razreši oziroma odpokliče.

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda se podrobneje določi sestavo in način delovanja sveta.

82. člen

(vpis v razvid samozaposlenih v kulturi pri ministrstvu, pristojnem za kulturo)

Samostojno poklicno opravljanje kulturnih dejavnosti se registrira po splošnih predpisih.

Če posameznik izpolnjuje posebne pogoje iz tega člena, se lahko namesto po splošnih predpisih registrira pri ministrstvu, pristojnem za kulturo, tako da se vpiše v razvid samozaposlenih v kulturi.

Pogoji za vpis v razvid iz prejšnjega odstavka so:

- da kandidat opravlja samostojno specializiran poklic na področjih iz 4. člena tega zakona in ni uživalec pokojnine,
- da ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti.

Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, se vpiše pod naslednjimi pogoji:

- da njegovi študijski dosežki obetajo pomembno delovanje na področju kulture, ali ko gre za poklic, ki ga je zaradi kadrovskih potreb v kulturi potrebno posebej podpirati (deficitarni poklic) in
- da od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan z zakonom, nista minili več kot dve leti.

Samozaposlen v kulturi sklepa v okviru svoje registrirane dejavnosti pogodbe civilnega prava. Kadar posameznik opravlja tudi dejavnosti, ki ne sodijo v kulturno dejavnost iz prve alineje tretjega odstavka tega člena, jih ne sme opravljati kot samozaposlen v kulturi, ampak po splošnih predpisih.

Kadar so določeni za opravljanje posamezne kulturne dejavnosti posebni pogoji, lahko prične posameznik iz tega člena z delom, ko je izdana pravnomočna odločba o njihovem izpolnjevanju.

83. člen

(pravica do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna)

Samozaposleni v kulturi lahko zaprosijo za pridobitev pravice do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje ter za starševsko varstvo in za zaposlovanje od najnižje pokojninske osnove za socialno in zdravstveno zavarovanje iz državnega proračuna v primerih, ko njihovo delo pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih treh letih ali ko gre za poklice ali dejavnosti, ki jih je potrebno zaradi kadrovskih potreb v kulturi posebej podpirati (deficitarni poklic), če delo samozaposlenega v zadnjih treh letih pomeni prispevek k razvoju področja, ki ga zajema ta poklic.

Pravica iz prejšnjega odstavka se podeljuje za tri leta z možnostjo ponovnih podeljevanj. Ne glede na prejšnji stavek pravica iz prejšnjega odstavka samozaposlenemu v kulturi preneha po samem zakonu naslednji dan, ko izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Ne glede na prejšnji odstavek se samozaposlenemu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 50 let in zaprosi za pravico do plačila prispevkov, ter:

- izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena in
  - mu je bila do vložitve vloge priznana pravica do plačila prispevkov iz državnega proračuna v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje vštevata tudi čas zaposlitve v javnih zavodih s področja kulture,
- prizna pravico do plačila prispevkov za socialno zavarovanje vse do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine.

Za pravice in obveznosti iz pokojninskega zavarovanja veljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kolikor ta zakon ne določa drugače. Baletnemu plesalcu, ki je bil vključen v poklicno zavarovanje iz naslova zaposlitve na delovnem mestu baletnega plesalca, se za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do predčasne pokojnine ali starostne

pokojnine iz obveznega zavarovanja, k dejanski zavarovalni dobi, za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do predčasne pokojnine ali starostne pokojnine iz obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, doda polovica obdobja, v katerem je bil vključen v poklicno zavarovanje. Višina prispevka za poklicno zavarovanje se določi v pokojninskem načrtu poklicnega zavarovanja, odobrenega na podlagi določb zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

102.b člen

(financiranje projektov, izbranih pri institucijah zunaj Republike Slovenije)

Javnim zavodom in drugim kulturnim izvajalcem se lahko za izvedbo kulturnega projekta ali kulturnega programa, ki je sofinanciran iz proračuna Evropske unije in je bil izbran na javnem razpisu, ki ga je izvedla institucija zunaj Republike Slovenije, dodelijo tudi proračunska sredstva države ali lokalne skupnosti na podlagi izvedenega javnega poziva.